

Aan de vriendenkring van Stichting Jan XVII

Zeeveld, december 2011

Beste vriendinnen en vrienden,

Van tijd tot tijd herhalen we tijdens de bezinningsmomenten in Zeeveld eenzelfde bijbellezing op opeenvolgende dagen. Een schijnbaar vertrouwd verhaal licht dan telkens weer anders op. Zo kwam recent het verhaal van Mozes en de ‘brandende braamstruik’ een aantal keer voorbij. Dat kan natuurlijk uitgelegd worden als een “oh en ah en kijk me nu toch eens wat bijzonder”- verhaal. Een struik die brandt en niet verbrandt en daar horen we dan ineens God spreken, het is me toch wat! En dat is het ook, maar niet in de zin van ‘zie spektakel, zie God’. Het interessante is juist dat God zich (ook) in dit verhaal toont in en als een ‘contra-spektakel’. In de woestijn – een waardeloze plek – neemt hij zijn intrek in een waardeloze struik. En dan wordt Mozes ook nog eens gevraagd ‘zijn schoenen uit te doen’ voordat hij de struik dichterbij nadert – alsof hij daarmee zijn zelfbescherming en eigen-waarde, zijn eigen ‘ik stel heus wel wat voor’ moet afleggen. Luchtballon na luchtballon wordt hier lek geprikt: God is niet waar je denkt en niet hoe je denkt en als jij, mens, tot God wilt naderen, houd jezelf dan niet langer voor gewichtig en land met beide voeten op de grond. In meester Eckhart-taal: stop met verlangen, hebben en weten.

Als je er eenmaal oog voor krijgt, begint op te vallen dat de bijbel doordrenkt is van dit soort doorpriek verhalen. Van vertellingen die elke grond onder al te menselijke godsbeelden doen verdwijnen. Die bijgeloof willen ontwrichten om geloof opnieuw te kunnen richten: wat voor ons belangrijk is, is dat niet in de ogen van God. En dat wat wij ‘goddelijk’ menen – daarover zouden we ons nog maar eens achter de oren moeten krabben...

Waar zouden wij het logisch vinden dat ‘de zoon van God’ geboren wordt? Natuurlijk – in een gouden paleis, aangekondigd door trommels en trompetten. Maar nee – God geeft de voorkeur aan een stal in een onaanzienlijk oord ergens ver weg in de provincie, midden in de nacht, koud, brr, slechts een os en een ezel zien het gebeuren en de eersten die het weten: een paar herders, een paar ‘eenvoudige’ werklieden zouden we nu zeggen. Als dat geen ontwrichting van illusies is...

Wat dit met Zeeveld te maken heeft? Alles. Twee gebeurtenissen ter illustratie. “Toch wel jammer dat Jan XVII een commercieel gebeuren is geworden. En die stiltedagen, dat is alleen maar camouflage”. Aan het woord is een bekende die me vertelt wat ‘de mensen’ over ons zeggen. Een paar dagen later belt een donateur op: “we geven u jaarlijks een donatie, maar nu horen we via via dat u niet meer bestaat”.

Natuurlijk verbazen me dit soort opmerkingen in eerste instantie. Hoe komen ze erbij, en wat beweegt iemand om zoiets lelijks te zeggen? Maar even later kan ik er alleen maar hartelijk om lachen. Ja, wat kan een mens toch oppervlakkig oordelen, en wat ben ik dankbaar dat het mijn werk is om dat wat ik bij anderen constateer, om te beginnen op mezelf te betrekken. Ofwel: wat kijk ik slecht uit mijn doppen en ben ik geneigd om nare praatjes over anderen te verspreiden.

Jan XVII

“Dit is het” of “hier moet je het zoeken” roept alles en iedereen ons toe. De een nog luider dan de ander: “Kom bij mij, koop ons product of onze dienst, geloof in ons geloof, sluit je aan bij onze kerk, en je wordt... rijk, gelukkig gezond”, vul maar in. In die kakofonie van persoonlijke of institutionele ego-bewieroking, neemt Zeeveld een onderscheidende plaats in. Althans dat hoop ik.

Wij zijn geen plek die roept of beweert of weet, maar een die zwijgt en luistert en zoekt. Heeft de wereld verwachtingen over hoe een monastieke plek eruit zou moeten zien en wat daar zou moeten gebeuren? De Zeeveldse oefening is als een aanhoudend gebed dat alles wat in ons aan verwachting leeft, vernietigd moge worden. Zouden we graag willen dat hier dit of dat gebeurt of zal gebeuren? Alweer: ons hoogste willen is een hopen dat onze wil sterft. Hopen we hier hoge verwachtingen over onszelf waar te maken? Nee, we hopen hier zicht te krijgen op de stakkers die we – zonder God – zijn.

Los te laten, te verstillen, ons onnozel en bedelend om geest te weten – dat zie ik als het talent dat ons gegeven is en waarmee we hier mogen woekeren.

Bij ons toegangshek zou misschien moeten staan: “al wie hier binnengaat – SVP schoenen uit, mondje dicht en zie: geen struik zo gering of hij kan ons doen ontwaken voor het besef deel uit te maken van Gods mysterie. Wie zich reeds wakker waant vervoege zich elders.”

Graag doen we ook dit jaar weer een beroep op u er aan bij te dragen dat onze poort tot verstilling kan blijven bestaan. Vorig jaar hebben we mede dankzij uw steun een tijdmechaniek kunnen installeren op het luiddklokje. Sindsdien houdt het ons extra nadrukkelijk bij de tijd. Uw gift zal dit jaar worden besteed aan voorzieningen om de kapel ook op koude dagen op temperatuur te kunnen brengen. Mede namens het bestuur bij voorbaat onze dank voor uw donaties op rekening 13.33.71018 t.n.v. Stichting Jan XVII te Castricum.

Rest me u niet alleen ‘stille nacht(en)’ maar ook stille dagen te wensen. Dat u die verstilling deelachtig moge worden die elk menselijk spreken – en zeker ook mijn schrijven – onthult als machteloos gebrabbel. De verstilling, die ons oor geeft voor het Woord dat ons van ogenblik tot ogenblik herschept en doet herleven.

Met warme groet,

Stichting Jan XVII

Thomas van Kleef

MONASTIEK CENTRUM ZEEVELD

STICHTING JAN 17, NOORDERSTRAAT 2, 1901 MT CASTRICUM 0251-658457

WWW.JAN17.NL, WWW.ZEEVELD.NL

Jan XVII